

โครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ RDU-AMR service plan อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. หลักการและเหตุผล

ความปลอดภัยจากการใช้ยาในชุมชนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายปัจจัย ได้แก่ ผู้ขาย ผู้สั่งใช้ยาผู้ผลิต การกระจายยา และการกำกับดูแลตามกฎหมายยา จากการทบทวนงานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องพบวาทะเหตุสวนหนึ่งเกิดจากผู้ขายขาดความรู้ที่ถูกต้องมีความเชื่อที่ผิดๆและที่สำคัญมีแหล่งจำหน่ายยาที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมายกระจายอยู่ทั่วไป ผลจากการสำรวจราคาปลีกในระดับตำบลภายใต้โครงการส่งเสริมการใช้ยาปลอดภัยในชุมชนของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔,๑๒๘ ร้าน (๒๓จังหวัด) และปี ๒๕๖๑ จำนวน ๘๘๗ ร้าน (๒๘ จังหวัด) พบว่า ร้านค้าปลีกจำนวนมากขายยาอันตราย เช่น ยาปฏิชีวนะ รวมทั้งสเตียรอยด์ที่เป็นยาควบคุมพิเศษ นอกจากนี้ยังพบผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับสารสเตียรอยด์ เช่น ยาแผนโบราณ ยาสมุนไพร ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ ยาผง ยาเม็ด ยาลูกกลอน เป็นต้น การดำเนินการเชิงรุกในชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนใหม่ทักษะในคุ้มครองตนเองและครอบครัวในการใช้ยาอย่างสมเหตุผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

โรงพยาบาลทุ่งยางแดง ได้ดำเนินการตามนโยบายการใช้ยาอย่างสมเหตุผลมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ จากข้อมูลในปี ๒๕๖๓ ยังพบบางปัญหา การมีร้านชำบางร้านที่ยังจำหน่ายยาอันตราย

ที่มิได้เล็งเห็นความสำคัญข้างต้นจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ RDU-AMR service plan อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ นี้ขึ้น และสร้างตำบลเข้มแข็งที่มีการใช้ยาสมเหตุผล โดยนำร่องในพื้นที่ตำบลน้ำดำ เพื่อให้ประชาชนและเครือข่ายผู้นำชุมชน มีความรู้ความปลอดภัยในการใช้ยา เกิดการใช้ยามีประสิทธิภาพ และลดการใช้ยาด้านจุลชีพอย่างไม่เหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างมีประสิทธิภาพและความปลอดภัย
- ๒.๒ เพื่อลดการป่วยจากเชื้อดื้อยา และลดการใช้ยาด้านจุลชีพอย่างไม่เหมาะสม
- ๒.๓ เพื่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีความรู้และความปลอดภัยในการใช้ยา

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เป้าหมาย (ใคร/ที่ไหน/จำนวน)	ปัญหาความต้องการ / ความ เดือดร้อนของกลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
๑. เจ้าหน้าที่รพ.และ รพ.สต.	ต้องการฟื้นฟูความรู้เรื่องโรคและ	จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหน้างาน

เป้าหมาย (ใคร/ที่ไหน/จำนวน)	ปัญหาความต้องการ / ความ เดือดร้อนของกลุ่มเป้าหมาย	แนวทางการพัฒนา
จนท.รพ. จำนวน ๔๐ คน รพสต. จำนวน ๒๐ คน	การใช้ยา	เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่
๒. เครือข่ายแกนนำชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน อสม จำนวน ๖๐ คน	สร้างความรอบรู้สุขภาพ การดูแล ตนเอง และการเฝ้าระวังการใช้ยา สมเหตุผล	(๑) สร้างศูนย์ RDU ในชุมชนเพื่อ เฝ้าระวังการใช้ยาในชุมชน (๒) สร้างเครือข่าย อย.น้อย รู้เท่า ทันการใช้ยาและการดูแลตัวเอง (๓) รณรงค์/ให้ความรู้ความเข้าใจ ในการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ตาม ช่องทางต่าง ๆ โดยนำร่อง ณ ตำบลน้ำดำ เช่น จัดกิจกรรม รณรงค์วัน RDU จัดทำคลิป รณรงค์เรื่องการใช้ยาสมเหตุผล และจัดคุตบะห์วันศุกร์ ๒ มีสยิต พร้อมวัดผลความรู้ประชาชน เป็น ต้น

๔. ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

- ๔.๑ รพ.ผ่านการดำเนินงานตามตัวชี้วัดขั้นที่ ๓
- ๔.๒ รพ.มีระบบการจัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ
- ๔.๓ มีระบบการจัดการด้านการใช้อย่างปลอดภัยในชุมชน
- ๔.๔ ผลการดำเนินงาน RDU ขั้นที่ ๓ ผ่านเกณฑ์ ได้แก่
  - ๔.๔.๑ RDU Hospital ๑๘ ตัวชี้วัด
  - ๔.๔.๒ RDU PCU ได้แก่ จำนวน รพ.สต.รอยละ ๑๐๐ ของ รพ.สต.ทั้งหมดใน
เครือข่ายระดับอำเภอ ที่มีอัตราการไยยาปฏิชีวนะในกลุ่มโรคติดเชื้อทางเดิน
หายใจสวบนและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันผ่านเกณฑ์เป้าหมายทั้ง ๒ โรค
- ๔.๕ ระดับความสำเร็จการส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลในชุมชน (RDU Community) ผ่าน
เกณฑ์ระดับ ๓

๕. รายละเอียดกิจกรรม

๕.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ อบรมเชิงปฏิบัติการหน้างาน

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : เจ้าหน้าที่ รพ.และ รพ.สต. จำนวน ๔๐ + ๒๐ คน
- สถานที่ดำเนินการ : รพ.ทุ่งยางแดง และ รพ.สต.ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหน้างาน

๕.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ สร้างศูนย์ RDU ในชุมชนเพื่อเฝ้าระวังการใช้ยาในชุมชน

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : ชุมชนน้ำร่อง ๑ แห่ง (ต.น้ำคำ)
- สถานที่ดำเนินการ : ตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - มีนาคม ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : จัดตั้งศูนย์ RDU เพื่อเฝ้าระวังการใช้ยาและมีการประชาสัมพันธ์

๕.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ สร้างเครือข่าย อย.น้อย รู้เท่าทันการใช้ยาและการดูแลตัวเองใน ๓ โรคติดเชื้อ (AD, RI, FTW)

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : แกนนำนักเรียน อย.น้อยและครูผู้รับผิดชอบ จำนวน ๔๐+๒ คน
- สถานที่ดำเนินการ : โรงเรียนในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
- ระยะเวลาดำเนินการ: มีนาคม ๒๕๖๓ - เมษายน ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : จัดอบรมนักเรียนในโรงเรียนเขตน้ำร่อง และสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการรู้เท่าทันการใช้ยาและการดูแลตัวเองใน ๓ โรคติดเชื้อ (AD, RI, FTW)

๕.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ กิจกรรมรณรงค์วัน RDU ในตำบลน้ำคำ

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : ตัวแทนรพ.สต. ๑๐ คน รพ.สต. ๑๒ คน ครูพรช. หมู่บ้านละ ๕ คน (๒๕ คน) ตัวแทน อบต. ๕ คน แกนนำนร. ๓๐ คน ผู้นำชุมชน ๖ คน แกนนำ อสม.๔๐ คน รวม ๑๒๘ คน
- สถานที่ดำเนินการ : ตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
- ระยะเวลาดำเนินการ: มีนาคม ๒๕๖๓ - เมษายน ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : เดินรณรงค์วัน RDU ในตำบลน้ำร่อง เพื่อประชาสัมพันธ์งาน RDU และให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล โดยอาจจัดในวันเฉพาะหรือร่วมขบวนในงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ ของอำเภอ

๕.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ ห้องตรวจโรค RDU

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : ห้องตรวจโรค ในโรงพยาบาล และ/หรือ รพ.สต. จำนวน ๗ ห้อง
- สถานที่ดำเนินการ : โรงพยาบาลทุ่งยางแดง และ รพ.สต.ในเขตอำเภอทุ่งยางแดง
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : ปรับปรุงห้องตรวจโรค โดยจัดเอกสารหรือสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางโรงพยาบาล RDU

๕.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ ทำคลิปรณรงค์เรื่องการใช้ยาสมเหตุผล ๑ คลิป ในตำบลน้ำคำ

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : คลิปวีดิทัศน์ จำนวน ๑ คลิป
- สถานที่ดำเนินการ : ตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี และ รพ.ทุ่งยางแดง
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - มิถุนายน ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : จัดทำคลิปวีดิทัศน์เพื่อใช้เป็นสื่อสำหรับรณรงค์เรื่องการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ทั้งในอำเภอและผู้ชมภายนอก

๕.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ คุตบะห์วันศุกร์ ๒ มัสยิด น้ำคำพร้อมวัดผลความรู้ประชาชน

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : ผู้มาละหมาดวันศุกร์ ๒ มัสยิด จำนวนประมาณ ๘๐ คน
- สถานที่ดำเนินการ : มัสยิดในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ - มิถุนายน ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : จัดบรรยายเรื่องการใช้ยาสมเหตุผล หลังละหมาดวันศุกร์ โดยเจ้าหน้าที่ รพ./รพ.สต. พร้อมกับวัดความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการใช้ยาอย่างสมเหตุผล

๕.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ การรับประเมิน RDU จากแม่ข่าย สสจ.ปัตตานี

- กลุ่มเป้าหมาย / จำนวน : ทีมผู้ประเมินจากจังหวัดและผู้รับการประเมิน (รพ./สสอ./รพ.สต.) จำนวน ๕+๓๐ คน
- สถานที่ดำเนินการ : รพ.ทุ่งยางแดง สสอ.ทุ่งยางแดง และ รพ.สต.ในเขต อ.ทุ่งยางแดง
- ระยะเวลาดำเนินการ: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
- แนวทางการดำเนินงาน : เตรียมความพร้อมรับการประเมินงาน RDU-AMR service plan โดยทีมประเมินจาก สสจ. และจัดการอาหารเพื่อต้อนรับทีมประเมิน

๖. งบประมาณ

ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากงบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คปสอ.ทุ่งยางแดง (UC) เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท (เงินแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ อบรมเชิงปฏิบัติการหน้างาน (ไม่ใช้งบประมาณ)

๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ สร้างศูนย์ RDU ในชุมชนฯ รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าไวเนล จำนวน ๑ แผ่น*๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

รวมงบประมาณกิจกรรมหลักที่ ๒ เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ สร้างเครือข่ายอย.น้อยรู้เท่าทันการใช้ยาฯ รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าอาหารว่าง แกนนำอย.น้อย ๑๐ คน นร. ๔๐ คน เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท

ครู ผรช. ๒ คน จำนวน ๕๒ คน *๒๕ บาท

รวมงบประมาณกิจกรรมหลักที่ ๓ เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท

๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ กิจกรรมรณรงค์วัน RDU ในตำบลน้ำดำ (ใช้งบกองทุนตำบลน้ำดำ)

๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ ห้องตรวจโรค RDU (ไม่ใช้งบประมาณ)

๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ ทำคลิปรณรงค์เรื่องการใช้อยาสมเหตุผลฯ รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการทำสื่อคลิปรณรงค์ฯ เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณกิจกรรมหลักที่ ๖ เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท

๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ คุตบะห์วันศุกร์ ๒ มัสยิด น้ำดำฯ (ไม่ใช้งบประมาณ)

๖.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ การรับประเมิน RDU จากแม่ข่ายฯ (ใช้งบบูรณาการร่วมกับ

งบประมาณการรับประเมินและนิเทศงาน ปี ๒๕๖๓)

รวมงบประมาณทั้งหมด เป็นเงิน ๘,๘๐๐ บาท (เงินแปดพันแปดร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ ถัวเฉลี่ยทุกรายการ

๗. แผนปฏิบัติการ (เอกสารแนบ)

๘. การประเมินผล

๘.๑ ประเมินความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่รพ./รพ.สต. ในงาน RDU-AMR service plan

๘.๒ ประเมินความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับการใช้อยาสมเหตุผล

๘.๓ ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นหลังดำเนินการ ได้แก่การเกิดศูนย์ RDU ในชุมชน การเกิดเครือข่าย
อย.น้อย รู้เท่าทันการใช้ยาและการดูแลตัวเองใน ๓ โรคติดเชื้อ การรณรงค์วัน RDU ห้องตรวจโรค RDU และ
คลินิกพิทักษ์รณรงค์เรื่องการใช้ยาสมเหตุผล

๘.๔ ประเมินตัวชี้วัดหลักของการดำเนินการได้แก่ (๑) รพ.ผ่านการดำเนินงานตามตัวชี้วัดชั้น
ที่ ๓ (๒) รพ.มีระบบการจัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ และ (๓) มีระบบการจัดการด้านการใช้อย่างปลอดภัย
ในชุมชน

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เจ้าหน้าที่ รพ./รพ.สต. มีความรู้ความเข้าใจในงาน RDU-AMR service plan และ
ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ยาสมเหตุผลเพิ่มขึ้น

๙.๒ รพ. ผ่านการดำเนินงานตามตัวชี้วัด RDU-AMR service plan ชั้นที่ ๓ และมีระบบการ
จัดการเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ

๙.๓ เกิดเครือข่ายชุมชนและระบบการจัดการด้านการใช้อย่างปลอดภัยในชุมชน

.....ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวอุสนา หมานมานะ)

เภสัชกร

.....ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายสันติ เบ็ญอาบัส)

เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค

.....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายอรรถ รอกา)

ประธานคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุข

ระดับอำเภอทุ่งยางแดง